

MESSIAH

GEORGE FRIDERIC HANDEL

LUTHERSE BACH ACADEMIE

projectkoor, barokorkest & solisten o.l.v. Tymen Jan Bronda

Cressida Sharp (sopraan) | Gerben van der Werf (countertenor) | Jeffrey Thompson (tenor) | David Greco (bas)

GRONINGEN
APPINGEDAM
LAREN
GRONINGEN

VR 20 dec 19:30
ZA 21 dec 19:30
ZO 22 dec 15:00
DI 24 dec 19:30

Martinikerk
Nicolaïkerk
Sint Jansbasiliek
(cantatedienst) Lutherse kerk

Sponsors:

 kunstraad groningen

LDF Luthers Diaconessenhuis fonds

34 **BERINGER
HAZEWINKEL**

 artinikerk
Groningen

 **STICHTING
Laren** *Klassiek*

**NICOLAÏKERK
APPINGEDAM**

Programma

George Frideric Handel Messiah HWV 56

Lutherse Bach Academie (projectkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda
Cressida Sharp (sopraan) | Gerben van der Werf (countertenor)
Jeffrey Thompson (tenor) | David Greco (bas)

1. First Part

2. Second Part

Pauze na 'Lift up your heads' (no. 30)

3. Third Part

vrijdag 20 december	19:30 Martinikerk Groningen
zaterdag 21 december	19:30 Nicolaïkerk Appingedam
zondag 22 december	15:00 Sint Jansbasiliek Laren
dinsdag 24 december	19:30 Lutherse kerk Groningen (cantatedienst)

*Georg Frideric Handel, door Louis-Francois Roubiliac
1738 (Victoria and Albert Museum)*

Voorwoord

Beste concertbezoeker,

Het is een eer u van harte welkom te mogen heten bij deze bijzondere uitvoering van de Messiah van George Frideric Handel. Vandaag nemen wij u mee op een muzikale reis door een van de meest geliefde en indrukwekkende oratoria uit de barokperiode, een werk dat door de eeuwen heen ontelbare luisteraars heeft geïnspireerd en ontroerd. Handels Messiah is niet alleen beroemd vanwege zijn muzikale schoonheid, maar ook door de diep menselijke en spirituele thema's die het verkent: hoop, verlossing en vreugde.

Gecomponeerd in slechts 24 dagen, is de Messiah een meesterwerk dat Handels genialiteit en diepe geloof weerspiegelt. De krachtige melodieën, de virtueuze koren en de emotionele kracht van de aria's spreken een taal die direct tot het hart doordringt. Handel slaagde erin om het Bijbelse verhaal op een unieke manier muzikaal te verwoorden, en zijn werk wordt sindsdien met ontzag en bewondering uitgevoerd in concertzalen over de hele wereld.

Vandaag zetten de musici en zangers van de Lutherse Bach Academie zich volledig in om de kracht en pracht van Handels Messiah opnieuw tot leven te brengen. Hun toewijding en vakmanschap nodigen ons allen uit om in dit moment te vertragen, ons over te geven aan de muziek, en de diepere betekenis van dit werk te ervaren.

Geen concert van het dit ensemble is mogelijk zonder de steun van onze vrijwilligers, donateurs, sponsors en subsidieverstrekkingen. Achter in dit programmaboekje vindt u meer informatie over onze vrienden en gulle gevers. Uw bijdrage is van onschatbare waarde en wij willen u daarvoor hartelijk bedanken.

Wij wensen u een onvergetelijke avond toe.

Erik Verbeek,
Zakelijk leider Luthers Bach Ensemble

Toelichting

Wat de *Matthäus-Passion* van Bach voor Pasen is, is de *Messiah* van Handel voor Kerstmis. Anders dan de *Matthäus* die na de dood van Bach heel lang niet werd opgevoerd, heeft de *Messiah* altijd op het programma gestaan.

Na een verblijf in Italië aan verschillende vorstenhoven (1704-1710) en een periode aan het hof van Hannover, nam Handels carrière een beslissende wending toen hij zich in 1712 definitief in Londen vestigde. In Londen bestond een groot publiek voor Italiaanse opera's, een genre waar Handel zich in had bekwaamd. Anders dan op het continent waren er tal van theaters en concertzalen waar het publiek tegen betaling welkom was, los van hof of kerk. Handel ontwikkelde zich in Londen tot een succesvol muzikale ondernemer, die zijn inkomsten vergrootte door beleggingen op de beurs. Hij organiseerde zijn eigen producties, eerst Italiaanse opera's (met Italiaanse zangers) en toen dat uit de mode raakte, componeerde hij oratoria. Oratoria en opera's zijn muziekvormen die dicht bij elkaar liggen. Een oratorium is een opera op basis van bijbelse, mythologische of historische verhalen. Een oratorium kent echter geen actie op het toneel en geen balletscènes. Omdat er bij het oratorium geen kostuums en decors aan te pas komen, is de productie veel goedkoper dan die van een opera.

Handel was in Engeland zo populair dat in 1737 voor hem een standbeeld opgericht werd in Vauxhall, een attractiepark waar zijn composities in de open lucht werden uitgevoerd, ook die voor orgel (onder een afdak in een apart paviljoen). Dat standbeeld (van François Roubilliac) is het eerste standbeeld dat ooit voor een componist werd opgericht. Anders dan Johann Sebastian Bach werd Handel vaak geportretteerd (zie bl. 3). Rond 1740 werd Handels succes minder en hij overwoog terug te gaan naar Duitsland of voorlopig te stoppen met componeren. Maar Charles Jennens, de schrijver van zijn libretti, nam daar geen genoegen mee. In de zomer van 1741 presenteerde Jennens het libretto voor de *Messiah* aan Handel. Handel kreeg meteen inspiratie en schreef binnen drie weken de muziek voor de *Messiah*. De première van de *Messiah* vond onder zijn leiding plaats op 13 april 1742 in een theater in Dublin. Een deel van de opbrengst was bestemd voor liefdadige doelen, een strategie die hij ook later in Londen toepaste om de kritiek te pareren dat religie niet thuishoorde in een theater.

De *Messiah* uit 1742 is een oratorium, maar verschilt van zijn eerdere oratoria. De *Messiah* kent een tamelijk gelijk opgaande afwisseling tussen solo- en koorgedeeltes: de verhouding is ongeveer drie tegen twee, anders dan in zijn opera's en oratoria waar de koren minder talrijk zijn en ook veel korter. De koren uit de *Messiah* sluiten aan bij de vorm van Duitse oratoria zoals die van Telemann, met imposante koorpartijen met alle stemmen in hetzelfde strakke ritme. In de *Messiah* wordt aan de hand van diverse teksten uit het Nieuwe en het Oude Testament de komst van Christus aangekondigd, diens lijden en sterven en ten slotte de verrijzenis. Er zijn drie delen, net als in een opera. De teksten zijn van Bijbelse origine – met lichte aanpassingen – maar de rangschikking en keuze verraadt hun oorsprong uit het gebedenboek van de Anglicaanse Kerk, het Book of Common Prayer. Daarin worden voor de verschillende dagen van het kerkelijk jaar, in samenhang met de Anglicaanse liturgie, allerlei bijbelteksten naast- en door elkaar geplaatst voor dagelijks gebruik van de gelovige en de gemeente.

De *Messiah* is een religieus werk, maar van meet af aan bedoeld voor de concertzaal en niet voor de kerk. Dit voorbeeld zal later navolging vinden, zoals in de *Missa solemnis* van Beethoven en *Ein Deutsches Requiem* van Brahms.

Het publiek in Dublin was meteen enthousiast en dat enthousiasme nam in de decennia daarna alleen maar toe, eerst in Engeland en daarna in Europa. Mozart dirigeerde in 1789 een bewerking van Handels *Messiah* in Wenen. Dat was geen verbeterde versie, want, zo zei hij, 'niemand weet beter dan Handel welke muzikale effecten werken. Elk van zijn keuzes slaat in als een bliksemschicht.'

Bij de première van de *Messiah* in 1743 in Londen, stond koning George II op bij het Hallelujah, naar men aanneemt omdat hij zo geroerd was door de muziek. En naar goed gebruik in die tijd ging het publiek ook staan als de koning ging staan. Deze traditie is tot op heden ook in Nederland in stand gehouden.

Tekst & vertaling

First part

1. Symphony

Grave - allegro moderato

2. Recitative - tenor

Comfort ye, comfort ye My people, saith your God. Speak ye comfortably to Jerusalem, and cry unto her, that her warfare is accomplished, that her iniquity is pardoned. The voice of him that crieth in the wilderness: 'Prepare ye the way of the Lord, make straight in the desert a highway for our God.'

3. Air - tenor

Every valley shall be exalted, and every mountain and hill made low, the crooked straight, and the rough places plain.

4. Chorus

And the glory, the glory of the Lord shall be revealed, and all flesh shall see it together, for the mouth of the Lord hath spoken it.

5. Recitative - bass

Thus saith the Lord of Hosts: yet once, a little while, and I will shake the heavens, and the earth, the sea, and the dry land; and I will shake all nations; and the desire of all nations shall come. The Lord whom ye seek, shall suddenly come to His temple, even the messenger of the covenant, whom ye delight in. Behold, He shall come, saith the Lord of Hosts.

6. Air - alto

But who may abide the day of His coming? And who shall stand when He appeareth? For He is like a refiner's fire.

Eerste deel

Symphony

Grave - allegro moderato

Recitatief - tenor (Jes. 40:1-3)

Weest getroost, weest getroost Mijn volk: zo spreekt uw God. Spreekt vanuit uw hart tot Jeruzalem en roept haar toe dat haar strijd is volbracht, dat haar ongerechtigheid is vergeven. De stem van een roepende in de woestijn: 'Bereidt de weg des Heren, effent in de woestijn een baan voor onze God.'

Aria - tenor (Jes. 40:4)

Elk dal zal verhoogd worden en elke berg en heuvel geslecht. Wat krom is zal recht en wat ruw is zal vlak gemaakt worden.

Koor (Jes. 40:5)

En de heerlijkheid des Heren zal zich openbaren en door alle volken aanschouwd worden, want God heeft het gezegd.

Recitatief - bas (Hag. 2:7-8; Mal. 3:1)

Zo spreekt de Heer der heerscharen: nog even, een ogenblik nog en Ik zal de hemelen, de aarde, de zee en het droge land doen schudden; en Ik zal alle naties doen beven en aller verlangen zal vervuld worden. Weldra zal Hij naar Zijn tempel komen, de Heer die gij zoekt, namelijk de engel des verbonds, wiens komst u met vreugde tegemoet ziet. Zie, Hij zal komen, zo spreekt de Heer der heerscharen.

Aria - alt (Mal. 3:2)

Maar wie zal de dag van Zijn komst verdragen? Wie zal stand houden als Hij verschijnt? Want Hij is als het vuur van een smelter.

7. Chorus

And He shall purify the sons of Levi, that they may offer unto the Lord an offering in righteousness.

Recitative - alto

Behold, a virgin shall conceive, and bear a son, and shall call His name: Emmanuel, 'God with us.'

8. Air - alto

O thou that tellest good tidings to Zion, get thee up into the high mountain. O thou that tellest good tidings to Jerusalem, lift up thy voice with strength, lift it up, be not afraid, say unto the cities of Judah: 'Behold your God!' Arise, shine, for thy light is come, and the glory of the Lord is risen upon thee.

Chorus

O thou that tellest good tidings to Zion, good tidings to Jerusalem, arise, say unto the cities of Judah: 'Behold your God!' The glory of the Lord is risen upon thee.

9. Recitative - bass

For behold, darkness shall cover the earth, and gross darkness the people. But the Lord shall arise upon thee, and His glory shall be seen upon thee. And the gentiles shall come to thy light, and kings to the brightness of thy rising.

10. Air - bass

The people that walked in darkness have seen a great light; and they that dwell in the land of the shadow of death, upon them hath the light shined.

11. Chorus

For unto us a Child is born, unto us a Son is given, and the government shall be upon His shoulder; and His name shall be called: Wonderful, Counsellor, The Mighty God, The Everlasting Father, The Prince of Peace.

Koor (Mal. 3:3)

Hij zal de zonen van Levi zuiveren, opdat zij in gerechtigheid de Heer een offer kunnen brengen.

Recitatief - alt (Jes. 7:14)

Zie, een maagd zal zwanger worden en een zoon baren, en Zijn naam zal luiden: Emmanuel, 'God met ons.'

Aria - alt (Jes. 40:9; 60:1)

O, gij die Sion goede tijding brengt, klim op de hoge berg. O, gij die Jeruzalem goede tijding brengt, verhef uw stem met kracht, vrees niet, zeg tegen de steden van Juda: 'Ziedaar, uw God!' Sta op, word verlicht, want uw Licht komt en de heerlijkheid des Heren gaat over u op.

Koor (Jes. 40:9)

O, gij die Sion goede tijding brengt, goede tijding aan Jeruzalem, verhef u, zeg tot de steden van Juda: 'Ziedaar, uw God!' De heerlijkheid des Heren is over u opgegaan.

Recitatief - bas (Jes. 60:2,3)

Want zie, duisternis zal de aarde bedekken en diepe duisternis de volkeren. Maar over u zal de Heer opgaan en Zijn heerlijkheid zal over u schijnen. En de ongelovigen zullen opgaan naar uw licht en koningen naar de glans van uw opkomst.

Aria - bas (Jes. 9:1)

Het volk dat in duisternis wandelt heeft een groot licht gezien; zij die wonen in het land van schaduw en dood, over hen heeft het licht geschenen.

Koor (Jes. 9:5)

Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven en de heerschappij rust op Zijn schouders; en Zijn naam zal luiden: Wonderbare Raadsman, Machtige God, Eeuwige Vader, Vredevorst.

12. Pastoral Symphony (Pifa)

13. Recitative - soprano

There were shepherds abiding in the field, keeping watch over their flock by night.

And lo, the angel of the Lord came upon them, and the glory of the Lord shone round about them, and they were sore afraid.

Recitative - soprano

And the angel said unto them: 'Fear not, for behold, I bring you good tidings of great joy, which shall be to all people. For unto you is born this day, in the city of David, a Saviour, which is Christ the Lord.'

14. Recitative - soprano

And suddenly there was with the angel a multitude of the heavenly host, praising God and saying:

15. Chorus

'Glory to God in the highest, and peace on earth, goodwill towards men.'

16. Air - soprano

Rejoice greatly, o daughter of Zion! Shout, o daughter of Jerusalem! Behold thy King cometh unto thee! He is the righteous Saviour, and He shall speak peace unto the heathen.

Recitative - alto

Then shall the eyes of the blind be opened, and the ears of the deaf unstopped. Then shall the lame man leap as an hart, and the tongue of the dumb shall sing.

Pastorale Symfonie

Recitatief - sopraan (Luc. 2:8)

Er waren herders in het veld, die des nachts de wacht hielden over hun kudde.

Recitatief - sopraan (Luc. 2: 9)

En zie, de engel des Heren stond bij hen en de heerlijkheid des Heren omstraalde hen en zij waren zeer bevreesd

Recitatief - sopraan (Luc. 2:10,11)

En de engel sprak tot hen: 'Vreest niet, want zie, ik verkondig u grote blijdschap die heel het volk zal ten deel vallen. Want onder u is heden geboren, in de stad van David, een Redder, Christus de Heer.

Recitatief - sopraan (Luc. 2:13)

En plotseling was er bij de engel een grote hemelse legermacht, die God loofde met de woorden:

Koor (Luc. 2:14)

'Ere zij God in den hoge, vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.'

Aria - sopraan (Zach. 9:9,10)

Verheug u zeer, o dochter van Sion! Juich, o dochter van Jeruzalem! Zie, uw Koning komt tot u! Hij is de Red der volrechtvaardigheid. Hij zal de volkeren vrede verkondigen.

Recitatief - alt (Jes. 35:5,6)

Dan zullen de ogen der blinden geopend worden en de oren der doven ontsloten. Dan zal de lamme springen als een hert, en de tong van de stomme zal zingen.

17. Duet - soprano and alto

He shall feed His flock like a shepherd, and He shall gather the lambs with His arm, and carry them in His bosom and gently lead those that are with young. Come unto Him, all ye that labour, and are heavy laden, and He will give you rest. Take His yoke upon you, and learn of Him, for He is meek and lowly of heart, and ye shall find rest unto your souls.

18. Chorus

His yoke is easy and His burthen is light.

Second part

19. Chorus

Behold the Lamb of God, that taketh away the sin of the world.

20. Air – alto

He was despised and rejected of men; a man of sorrows and acquainted with grief. He gave His back to the smiters, and His cheeks to them that plucked off the hair; He hid not His face from shame and spitting.

21. Chorus

Surely, He hath borne our griefs, and carried our sorrows. He was wounded for our transgressions. He was bruised for our iniquities. The chastisement of our peace was upon Him.

22. Chorus

And with His stripes we are healed.

23. Chorus

All we like sheep have gone astray, we have turned every one to his own way. And the Lord hath laid on Him the iniquity of us all.

Duet - sopraan en alt

(Jes. 40:11; Matth. 11:28,29)

Hij zal Zijn kudde weiden als een herder, en Hij zal de lammeren bijeen brengen met Zijn arm, Hij zal ze aan Zijn hart drukken en zij die zogen zal Hij zachtmoedig leiden. Komt tot Hem, allen die belast en beladen zijt en Hij zal u rust geven. Neemt Zijn juk op en leert van Hem, want Hij is zachtmoedig en nederig van hart, en gij zult rust vinden voor uw zielen.

Koor (Matth. 11:30)

Zijn juk is zacht en Zijn last is licht.

Tweede deel

Koor (Joh. 1:29)

Zie, het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt.

Aria - alt (Jes. 53:3; 50:6)

Hij werd veracht en verworpen door de mensen; een man van smarten, bezocht met leed. Hij gaf Zijn rug aan die Hem sloegen, Zijn wangen aan die Zijn haar uittrokken; Hij verborg Zijn gezicht niet voor spot en speeksel.

Koor (Jes. 53:4,5)

Waarlijk, onze zwakheden heeft Hij op zich genomen, onze smarten heeft Hij gedragen. Om onze overtredingen werd Hij gewond, verbijzeld om onze ongerechtigheid. De straf, die ons vrede brengt, droeg Hij.

Koor (Jes. 53:5)

Door Zijn striemen worden wij genezen.

Koor (Jes. 53:6)

Wij allen dwaalden als schapen, wij gingen ieder onze eigen weg. En God heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen neerkomen.

24. Recitative - tenor

All they that see Him, laugh Him to scorn;
they shoot out their lips, and shake their
heads, saying:

25. Chorus

He trusted in God, that He would deliver
Him; let Him deliver Him, if He delight in
Him.

26. Recitative - tenor

Thy rebuke hath broken His heart, He is
full of heaviness. He looked for some to
have pity on Him, but there was no man,
neither found He any to comfort Him.

27. Air - tenor

Behold, and see if there be any sorrow
like unto His sorrow.

28. Recitative - tenor

He was cut off out of the land of the
living; for the transgressions of thy
people He was stricken.

29. Air - tenor

But Thou didst not leave His soul in hell,
nor didst Thou suffer Thy Holy One to see
corruption.

30. Chorus

Lift up your heads, o ye gates, and be ye
lift up, ye everlasting doors, and the King
of Glory shall come in! Who is this King of
Glory? The Lord strong and mighty, the
Lord mighty in battle. Lift up your heads,
o ye gates, and be ye lift up, ye
everlasting doors, and the King of Glory
shall come in! Who is this King of Glory?
The Lord of Hosts, He is the King of Glory.

Recitatief - tenor (Ps. 22:8)

Allen die Hem zien, bespotten Hem,
tuiten hun lippen, en schudden hun
hoofd, terwijl ze zeggen:

Koor (Ps. 22:9)

Hij vertrouwde op God, die Hem
verlossen zou; laat God Hem bevrijden,
als Hij in Hem Zijn welbehagen vindt.

Recitatief - tenor (Ps. 69:21)

Uw smaad heeft Zijn hart gebroken, Hij is
zeer verzwakt. Hij wachtte op een teken
van mededogen, maar er was niemand,
noch kwam iemand Hem troosten.

Aria - tenor (Klaagl. 1:12)

Aanschouw, en zie of er een smart is,
gelijk aan Zijn smart.

Recitatief - tenor (Jes. 53:8)

Hij werd weggerukt uit het land der
levenden; om de overtredingen van uw
volk werd Hij geslagen.

Aria - tenor (Ps. 16:10)

Maar Gij hebt Zijn ziel niet achtergelaten
in de hel, noch liet Gij Uw Heilige
Eniggeborene het verderf kennen.

Koor (Ps. 24:7-10)

Heft uw hoofden op, gij poorten, en
verheft u, gij eeuwige deuren, opdat de
Koning der ere zal binnengaan! Wie is
deze Koning der ere? De Heer, sterk en
machtig, de Heer, geweldig in de strijd.
Heft uw hoofden op, gij poorten, en
verlaat heft u gij eeuwige deuren, opdat
de Koning der ere zal binnengaan! Wie is
deze Koning der ere De Heer der
heerscharen, Hij is de Koning der ere.

Pauze

Recitative - tenor

Unto which of the angels said
He at any time: 'Thou art My Son, this day
have I begotten Thee?'

31. Chorus

Let all the angels of God worship Him!

32. Air – alto

Thou art gone up on high, Thou hast led
captivity captive and received gifts for
men; yea even for Thine enemies, that
the Lord God might dwell among them.

33. Chorus

The Lord gave the word; great was the
company of the preachers.

34a. Air – soprano

How beautiful are the feet of them that
preach the gospel of peace, and bring
glad tidings of good things.

35a. Chorus

Their sound is gone out into all lands,
and their words unto the ends, of the
world.

36. Air - bass

Why do the nations so furiously rage
together? Why do the people imagine a
vain thing? The kings of the earth rise up,
and the rulers take counsel together
against the Lord, and against His
anointed.

37. Chorus

Let us break their bonds asunder, and
cast away their yokes from us.

Recitative - tenor

He that dwelleth in heaven shall laugh
them to scorn, the Lord shall have them
in derision.

Recitatief - tenor (Hebr. 1:5)

Tot wie van de engelen heeft Hij ooit
gezegd: 'Gij zijt Mijn Zoon, Ik heb U
heden voortgebracht?'

Koor (Hebr. 1:6)

Laat Gods engelen Hem aanbidden!

Aria - alt (Ps. 68:19)

Hoog zijt Gij opgegaan, gevangenschap
hebt Ge teniet gedaan. Gij hebt gaven
ontvangen, ja zelfs voor Uw vijanden,
opdat God de Heer onder hen zou zijn.

Koor (Ps. 68:12)

De Heer bracht het Woord; groot was de
menigte der predikers.

Aria - sopraan (Rom. 10:15)

Hoe lieflijk zijn de voeten van hen die het
evangelie van de vrede prediken en de
blijde boodschap verkondigen.

Koor (Rom. 10:18)

Hun roep is uitgegaan naar alle landen,
en hun woorden tot het einde der
wereld.

Aria - bas (Ps. 2:1,2)

Waarom razen de volken zo woedend?
Waarom bedenken de mensen ijdele
plannen? De koningen der aarde komen
bijeën en de heersers spannen samen
tegen de Heer en Zijn gezalfde, de
Messias.

Koor (Ps. 2:3)

Laten wij hun banden verbreken en hun
juk van ons afwerpen.

Recitatief - tenor (Ps. 2:4)

Hij die in de hemel woont zal lachen, de
Heer zal hen bespotten.

38. *Air – tenor*

Thou shalt break them with a rod of iron;
Thou shalt dash them in pieces like a
potter's vessel.

39. *Chorus*

Hallelujah! For the Lord God omnipotent
reigneth. Hallelujah! The Kingdom of this
world is become the Kingdom of our
Lord and of His Christ; and He shall reign
for ever and ever. King of Kings, and Lord
of Lords! And He shall reign for ever and
ever, Hallelujah!

Third part

40. *Air - soprano*

I know that my Redeemer liveth, and that
He shall stand at the latter day upon the
earth. And though worms destroy this
body, yet in my flesh shall I see God. For
now is Christ risen from the dead, the
first fruits of them that sleep.

41. *Chorus*

Since by man came death, by man came
also the resurrection of the dead. For as
in Adam all die, even so in Christ shall all
be made alive.

42. *Recitative - bass*

Behold, I tell you a mystery; we shall not
all sleep, but we shall all be changed in a
moment, in the twinkling of an eye, at
the last trumpet.

43. *Air - bass, trumpet solo*

The trumpet shall sound, and the dead
shall be raised incorruptible, and we shall
be changed. For this corruptible must
put on incorruption, and this mortal
must put on immortality.

Aria - tenor (Ps. 2:9)

Gij zult hen breken met een ijzeren stang;
Gij zult hen in stukken slaan als een
pottenbakkersvat.

Koor (Openb. 19:6; 11:15; 19:16)

Halleluja! Want de Heer, God Almachtig
regeert! Halleluja! Het koninkrijk van
deze wereld is het koninkrijk geworden
van de Heer en Zijn Christus; en Hij zal
heersen tot in eeuwigheid. Koning der
koningen en Heer der heren! Hij zal
heersen tot in eeuwigheid, Halleluja!

Derde deel

Aria - sopraan (Job 19:25,26)

Ik weet dat mijn Verlosser leeft en dat Hij
zal verschijnen op aarde op de dag des
oordeels. Al doorknagen wormen mijn
vlees, toch zal mijn lichaam God
aanschouwen. Want nu is Christus
opgestaan uit de dood, als eerste van
hen die ontslapen zijn.

Koor (1 Cor. 15:21,22)

Sinds de dood kwam door de mens,
kwam ook door de mens de verrijzenis
uit de dood. Want zoals in Adam allen
sterven, zo zullen in Christus allen levend
gemaakt worden.

Recitatief - bas (1 Cor. 15:51,52)

Zie, ik vertel u een geheim. Wij zullen niet
allen ontslapen, maar in een ogenblik
zullen wij allen veranderd worden, in een
oogwenk, bij de laatste bazuin.

Aria - bas, (1 Cor. 15:52,53)

De bazuin zal klinken en de doden zullen
onvergankelijk worden opgewekt en wij
zullen veranderd worden. Want dit
vergankelijke moet zich met het
onvergankelijke bekleden en het
sterfelijke met het onsterfelijke.

Recitative - alt

Then shall be brought to pass the saying that is written: Death is swallowed up in victory.

44. Duet - alto and tenor

O death, where is thy sting?
O grave, where is thy victory? The sting of death is sin, and the strength of sin is the law.

45. Chorus

But thanks be to God, who giveth us the victory through our Lord Jesus Christ.

46. Air - soprano

If God be for us, who can be against us? Who shall lay anything to the charge of God's elect? It is God that justifieth. Who is He that condemneth? It is Christ that died, yea, rather that is risen again, Who is at the right hand of God, Who makes intercession for us.

47. Chorus

Worthy is the Lamb, that was slain, and hath redeemed us to God by His blood, to receive power, and riches, and wisdom, and strength, and honour, and glory, and blessing. Blessing and honour, glory and power, be unto Him that sitteth upon the throne, and unto the Lamb, for ever and ever.

52. Chorus

Amen.

Recitatief - alt (1 Cor. 15:54)

Dan zal het woord dat geschreven is werkelijkheid worden: de dood is verslonden door de overwinning.

Duet - alt en tenor (1 Cor. 15:55,56)

Dood, waar is uw prikkel? Dood, waar is uw overwinning? De prikkel van de dood is de zonde, en de kracht van de zonde is de wet.

Koor (1 Cor. 15:57)

Maar God zij dank, die ons de overwinning geeft door onze Heer Jezus Christus.

Aria - sopraan (Rom. 8:31,33,34)

Als God vóór ons is, wie zal dan tegen ons zijn? Wie zal iets inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? Het is God die rechtvaardigt. Wie is Hij die veroordeelt? Het is Jezus Christus die gestorven is, meer nog, die verreen is, die zit aan de rechterhand van God en die voor ons plei

Koor (Openb. 5:12,13)

Het Lam dat geslacht is en ons heeft vrijgekocht bij God door Zijn bloed, is waardig te ontvangen macht en rijkdom, wijsheid en kracht, eer en heerlijkheid en lof. Lof en eer, heerlijkheid en macht zij Hem gegeven die gezeten is op de troon, en aan het Lam, van eeuwigheid tot eeuwigheid.

52. Koor

Amen.

Cressida Sharp

sopraan

Cressida is geboren in Engeland en studeerde tijdens haar tienerjaren aan de Junior Royal Academy of Music. Daarna ging ze klassieke talen in Cambridge studeren, waar zij ook choral scholar was.

Ze begon haar solocarrière toen ze nog student was, zong haar eerste *Mattheus-Passion*, *Johannes-Passion* en *Messiah* en kort na haar afstuderen de titelrol van Massenet's *Manon*. Ze ontwikkelde ook een liefde voor eigentijdse klassieke componisten, die tot op de dag van vandaag voortduurt.

Als lid van het Monteverdi Choir, Vox Luminis, EXAUDI, Cappella Amsterdam, La Cetra en de Zürcher Sing-Akademie combineert ze ensemble-zangprojecten met haar werk als solist. Ze heeft gewerkt met grote dirigenten als Sir Andrew Davis, Trevor Pinnock, Paavo Järvi en Ton Koopman.

Ze maakte recent tournees naar Nieuw Zeeland, Israël, Hongarije, Argentinië, Roemenië, Taiwan en Zuid Korea.

Gerben van der Werf countertenor

Countertenor Gerben van der Werf maakte zijn operadebuut als 12-jarige als Erster Knabe in Mozart's *Die Zauberflöte*. Na de studies scheikunde, natuur- & sterrenkunde en History & Philosophy of Science aan de Universiteit Utrecht besloot hij toch om zijn leven in dienst van de muziek te stellen. Zo studeerde hij aan het Utrechts Conservatorium, het Royal College of Music en de Dutch National Opera Academy bij o.a. Selma Harkink, Lawrence Zazzo en Margreet Honig.

Ondanks een nog korte carrière heeft Gerben al een schat aan ervaring. Tijdens zijn studie aan de Dutch National Opera Academy maakte hij bijvoorbeeld zijn debuut bij de Nationale Opera als Sergei Diaghilev in de wereldpremière van *Ritratto* (Jeths, 2020).

Ook op het concerttoneel is Gerben regelmatig te zien. Hij soleert onder andere bij de Nederlandse Bachvereniging, het Radio Filharmonisch Orkest (o.a. in het Zondagochtendconcert in het Concertgebouw) en het Belgian National Orchestra in Bozar.

Enkele hoogtepunten van de afgelopen seizoenen: Handels *Semele* in een productie van Opera Collective Ireland en Akademie für Alte Musik en zijn debuut-cd met barokaria's in de serie 'Klassiek Presenteert...' van AVRROTOS.

Dit seizoen belooft weer een mooie mix van opera en concert te worden. Een kleine greep: Mendelssohns *Elias*, Handels *Messiah*, Bachs *Matthäus Passion* en *Hohe Messe*, een solorecital (*In het Oog van de Storm*) in de Harmonie Leeuwarden, een wereldpremière van *Peer Gynt* (Jüri Reinvere) in Stadttheater Bremerhaven en Tolomeo in Handels *Giulio Cesare in Egitto* bij Nationaltheater Mannheim.

Jeffrey Thompson tenor

De tenor Jeffrey Thompson, geboren in Rochester New York, heeft zijn conservatoriumopleiding afgerond aan het College-Conservatory of Music van de Universiteit van Cincinnati bij William McGraw. In 2001 kreeg hij de eerste prijs in het Concours International de Chant Baroque de Chimay, in België. Met William Christie (jurylid van dat concours) deed hij mee aan de eerste editie van Jardin Des Voix met het Franse barokensemble Les Arts Florissants, in een tournee langs de grote podia van Europa.

Met dit ensemble heeft hij meerdere concerten gegeven, waaronder *Hercules* en *Acis & Galatea* van Handel, Charpentiers *Messe des morts* en *Te Deum*. Ook was hij tenorsolist in de dvd-opname van *In Convertendo* van Rameau.

Ook Handels *Judas Maccabeus and Theodora* en Monteverdi's *Il Ritorno d'Ulisse in Patria* heeft hij op grote podia in New York, Korea, Versailles, Berlijn, Luxemburg en Palermo uitgevoerd.

Hij bracht cd's uit met onder andere Buxtehudes *Membra Jesu Nostri* en muziek van De Negri en Zamboni met Marco Horvat. Daarnaast een cd met kerkelijke liederen van Henry Purcell voor drie mannenstemmen met het ensemble La Rêveuse en een solo-cd met gambist Philippe Pierlot en theorbespeler Daniel Zapico, getiteld *An Englishman's Ballad*.

In de nabije toekomst werkt hij mee aan projecten als de *Vespers* van Monteverdi, de *Johannes Passion* van Bach en liederen van Dowland met luit.

David Greco

bas

“Een van de meest vooraanstaande zangers van zijn generatie”, aldus *Limelight*, een Australisch cultureel magazine in 2022.

David Greco komt uit dat land en heeft zich daar maar ook in Europa een naam verworven op het gebied van oratorium en opera. Tijdens de Australische tournee van Dame Emma Kirkby trad hij voor het eerst solistisch op.

David verhuisde naar Nederland in 2008 om aan het Koninklijk Conservatorium zijn studie te vervolgen bij zangpedagoog Diane Forlano, bas Peter Kooij en countertenor Michael Chance. In Nederland gaf hij concerten met Ton Koopman: o.a. Bachs *Johannes-Passion* en Monteverdi's *Verspro della Beata Virgine* stonden op het programma.

Zijn debuut in het Koninklijk Concertgebouw in Amsterdam maakt hij met een recital van madrigalen van Monteverdi met het ensemble *Le Nuove Musiche*.

Zijn operadebuut maakte hij in Sydney met de rol van Papageno in *Die Zauberflöte*. Later trad hij ook op in Handels *Agrippina* en volgden rollen bij het Festival d'Aix-en-Provence.

David is actief onderzoeker van historische uitvoeringspraktijken van 19e-eeuws stemgebruik, hij studeerde aan de Universiteit van Melbourne. Zijn promotieonderzoek leidde tot een van de eerste Australische opnames van een op historische principes gebaseerde uitvoering van Schuberts liederencycli *Winterreise* en *Die schöne Müllerin*. In 2024 zal Schuberts *Schwanengesang* uitgebracht worden.

Eerder heeft hij met het Luthers Bach Ensemble een cd uitgebracht met solobascantates van J.S. Bach.

Joanna Huszcza aanvoerder

Violiste Joanna Huszcza is een gepassioneerd kamermusicus, concertmeester en solist. Ze is afkomstig uit Warschau en woont in Brussel. Ze voltooide haar masterdiploma aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag in Nederland bij Enrico Gatti. Gedurende haar studie en professionele carrière heeft ze samengewerkt met inspirerende musici en pioniers in de wereld van de oude muziek en de historische uitvoeringspraktijk, zoals Philippe Herreweghe, Ton Koopman, Marcel Ponsoe, Marco Beasley, Enrico Gatti, Philippe Pierlot en Skip Sempé. Ook maakte ze uitgebreide tournees met onder meer Collegium Vocale Gent, het Ricercar Consort, De Nederlandse Bachvereniging en Ensemble Aurora.

Ze heeft een bijzondere belangstelling ontwikkeld voor het vocale aspect van het vioolspel. Ook met andere instrumenten van de vioolfamilie, zoals altviool, violino piccolo en viola d'amore, treedt ze graag op. Kort na haar afstuderen ging Joanna lesgeven aan de afdeling Oude Muziek van de Muziekacademie in Łódź, Polen. Later werd ze benoemd tot assistent van de vioolklas van Mira Glodeanu aan het Conservatoire Royal de Bruxelles, waar ze sinds 2015 regelmatig lesgeeft. Tegelijkertijd geeft ze talrijke masterclasses in Europa, Azië en Zuid-Amerika.

Ze werd regelmatig uitgenodigd om orkesten te leiden zoals Il Gardellino, Les Muffatti, Toujours Mozart Festival Orchestra, Cappella Cracoviensis, Köllner Academie, het Luthers Bach Ensemble en Geneva Camerata.

Hoezeer Joanna de historische uitvoeringspraktijk ook is toegewijd, ze laat zich ook vaak inspireren door collega's uit andere disciplines zoals jazz, hedendaagse muziek, wereldmuziek en moderne dans.

Haar viool werd in 1689 in Amsterdam gemaakt door Hendrick Jacobs, Philippe Poissonnèze restaureerde het instrument.

Tymen Jan Bronda artistiek leider

Tymen Jan Bronda is organist, initiator, artistiek leider en dirigent van het door hem in 2006 opgerichte Luthers Bach Ensemble. Hij kreeg zijn eerste orgelles toen hij zeven jaar was. Na een aantal jaren les te hebben gehad van Piet Wiersma ging hij orgel studeren aan het conservatorium Groningen bij Johan Beeftink en Theo Jellema. Aan het conservatorium van Zwolle behaalde hij zijn diploma kerkmuziek. In 2009 werd zijn orgelstudie bij Reitze Smits, aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, voltooid met de titel Master of Music.

Tymen Jan werd in 2001 cantor-organist van de Lutherse Gemeente te Groningen en organiseerde in deze kerk de serie 'Orgel Anders' (crossover concerten in orgelland). Daarnaast speelt hij een belangrijke rol bij de Bachcantates die er ten gehore worden gebracht. Als docent Kerkmuziek is hij verbonden aan de opleiding Kerkmuziek Noord-Nederland van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). Als dirigent is hij verder verbonden aan kamerkoor Tiraña uit Groningen.

In 2012 nam Tymen Jan het initiatief tot een actie voor reconstructie van het voormalige Schnitgerorgel (1699/1717) van de Lutherse kerk in Groningen. Het klinkende resultaat van deze succesvolle actie, het door Bernhardt Edskes gebouwde barokorgel, kon in 2017 in gebruik worden genomen. Zo herleeft in de Lutherse kerk in Groningen een historische praktijk waarin bij de uitvoering van Bach-cantates het orgel als continuo-instrument wordt ingezet. Het is een interessante ontwikkeling die in de barokke uitvoeringspraktijk internationaal de aandacht trekt.

Tijdens de coronaperiode is de cantatecyclus Membra Jesu Nostri opgenomen. Ook nam Tymen Jan in deze tijd een nieuwe cd op bij het nieuwe barokke continuo-orgel van Bernhardt Edskes, samen met Robert Kuizenga en Mike Fentross.

Lutherse Bach Academie

Artistieke Leiding

Tymen Jan Bronda

Orkest

Joanna Huszcza	viool I /aanvoerder
Noyuri Hazama	viool I
Emma Williams	viool I
Tomoe Badiarova	viool II
Luca Alfonso Rizzello	viool II
Sakura Goto	viool II
Isabel Franenberg	altviool I
Alaia Ferran	altviool II
Nika Zlatic	violoncello I
Evan Buttar	violoncello II
Alon Portal	violone
Robert Koolstra	klavecimbel /continuo
Vincent van Laar	kistorgel /continuo
Giulio Quirici	luit
Robert de Bree	hobo I
Mario Topper	hobo II
Bruno Fernandes	trompet I
Pedro Rosa	trompet II
Marianna Soroka	pauken

Koor

Sopranen

Annelies Tichelaar
Annemarieke Berends
Annemiek Moeken
Catrien de Boer
Gera Nijhof
Hester Wouda
Hetty Kranen
Jikke Barwegen
Marion van Dijken
Tirza van Faassen

Alten

Annie-Evie Beukema
Bianca Rekker
Dali Thodria
Diana van Kaam
Mirjam Venekamp-Stulp
Rika Bos
Roos Weersink
Titia Siekmans
Wieke Leemhuis
Wietske Koopmans

Tenoren

Date Jan Jongsma
Frank van Es
Gonard Wagenaar
Harald Schneider
Haye bij de Weg
Henk de Gelder
Ite Harm Meerveld
Richard Bos
Sybren Bouwer

Bassen

Eltjo Mulder
Harry Zuur
Hielke Verbree
Jan Smid
Oege Mollema
Rien van Binnendijk
Sytze Verbeek
Tom Postmes
Willem de Haas

Over de Lutherse Bach Academie

De Lutherse Bach Academie is voortgekomen uit het Luthers Bach Ensemble. Geofende amateurs krijgen de mogelijkheid koorwerken te zingen op basis van historisch geïnformeerde uitvoeringspraktijk. Ze worden daarbij begeleid door het orkest van het Luthers Bach Ensemble.

Tijdens de voorbereiding van deze concerten zijn de zangers van de LBA heel specifiek gecoacht op de uitspraak van het gezongen Engels door Eleanor Hyde, een van de zangers van het kleinkoor van het Luthers Bach Ensemble.

Bij een eerder project zijn de koorzangers gecoacht door David van Laar. Hij heeft toen gewerkt aan stemtechnische aspecten als klinkervorming en het zingen van versieringen. David soleert regelmatig bij het Luthers Bach Ensemble.

Het LBE is een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Foto: Dasha Vinogradova

Over het Luthers Bach Ensemble

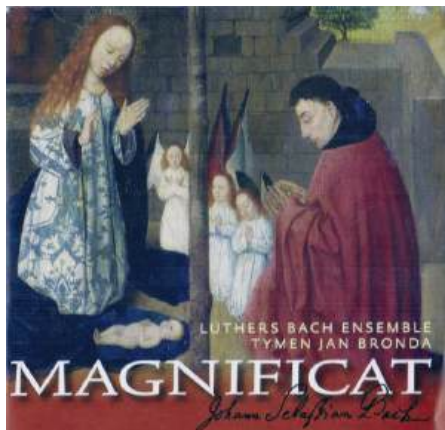
Het Luthers Bach Ensemble werd in 2006 opgericht vanuit de wens meer Bachcantates ten gehore te brengen op basis van de authentieke uitvoeringspraktijk. Het LBE is het enige Oude Muziekensemble in Noord-Nederland met een orkest en twee koren: een kleinkoor en een projectkoor, de Lutherse Bach Academie.

In de afgelopen jaren wist het LBE een kern van buitengewoon goede instrumentalisten aan te trekken. Het LBE stelt zich ten doel het publiek te betrekken bij de emotionele rijkdom en intense dramatiek van de barokmuziek, bijvoorbeeld door scenische uitvoeringen. Dat sluit aan bij de opvattingen uit de tijd van Bach dat muziek via de emotie inzicht verschaft in de essentiële aspecten van het leven.

Het LBE is letterlijk en figuurlijk gegrondvest in de Lutherse Kerk in Groningen. Het gebouw aan de Haddingestraat heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een belangrijk podium voor kleinere ensembles en kamermuziek. Daarnaast speelt het LBE op verschillende podia in Noord-Nederland, in de rest van Nederland en in Duitsland. De komst van het nieuwe Schnitgerorgel in 2017 is een belangrijke impuls voor muziekuitvoeringen in combinatie met dit orgel, een voor Nederland unieke combinatie.

Het LBE is een Algemeen Nut Beogende Instelling.

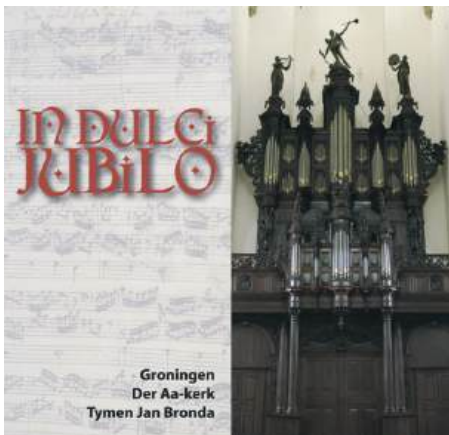

Magnificat, Luthers Bach Ensemble

Op deze cd staan van Johann Sebastian Bach het Magnificat D-Dur BWV243 (met Laudens) en het Concerto d-Moll BWV1059R en de altsolocantate Gott soll allein mein Herze haben BWV169. Solisten op deze cd zijn Stefanie True (sopraan); Robert Kuizenga (altus); Richard Resch (tenor) en Michiel Meijer (bas). Een en ander wordt gecomponeerd door het kleinkoor en barokorkest van het LBE.

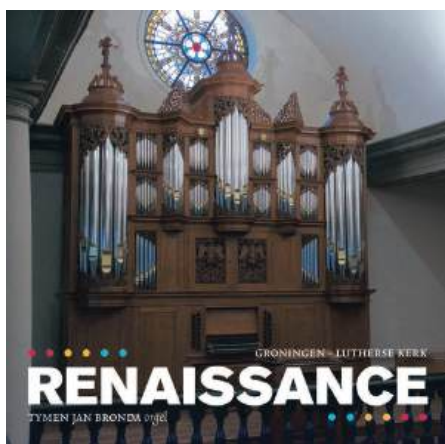
Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
 Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

In Dulci Jubilo, Tymen Jan Bronda

Deze cd verscheen in 2013. Tymen Jan Bronda speelde op het Schnitgerorgel van de Der Aa-kerk in Groningen. Het programma bevat werken uit de vroeg- en laatbarok die op het lijf van het instrument zijn geschreven.

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
 Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

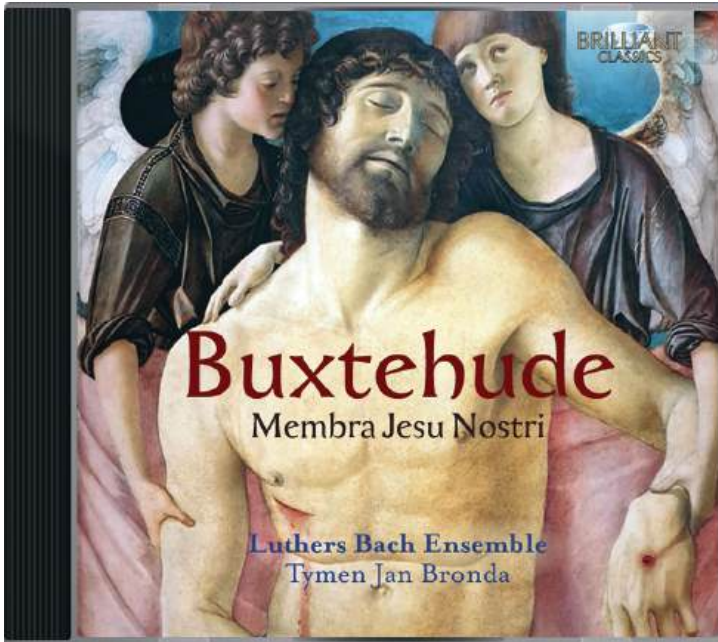
Renaissance

De in 2017 opgenomen cd van Tymen Jan Bronda op het nieuwe Schnitgerorgel van de Lutherse Kerk Groningen.

Op deze orgel-cd, waarop het Schnitgerorgel in vele kleuren is te horen, werken van Frescobaldi (Toccata VI), Scheidemann (Motetkolorierungen), Weckmann, Böhm (Vater unser, Herr Jesu Christ dich zu uns wend), Buxtehude (Toccata in d), en natuurlijk de grote J.S. Bach (Toccata in F en diverse koraalbewerkingen).

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
 Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

Membra Jesu Nostri

Bestel nu Buxtehudes mooiste Passiemuziek!

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 12,50 (excl. € 2,50 verzendkosten)

Via de website is het album tevens verkrijgbaar in digitaal formaat, als: FLAC 96kHz/24-bit

Of beluister eerst een voorproefje op ons Youtubekanaal

Membra Jesu Nostri - Buxtehude bekendste vocale meesterwerk - werd voor het eerst uitgevoerd in Lübeck in 1680. De volledige titel van het stuk is 'Membra Jesu Nostri Patientis Sanctissima', letterlijk vertaald 'De allerheiligste ledematen van onze Heer Jezus in zijn lijden'. Het stuk bestaat uit zeven cantates die gaan over verschillende delen van het lichaam van de lijdende en stervende Christus aan het kruis: voeten, knieën, handen, zij, borst, hart en hoofd. Deze delen zijn mogelijk uitgekozen omdat er in de Middeleeuwen verschillende tradities waren ontstaan van het aanbidden van delen van Christus' lichaam die verwond waren, variërend van vijf tot zeven wonden. Hart en borst van de stervende Christus zijn volgens de overlevering niet direct verwond (of het moest zijn door geseling, dat als aparte verwonding wordt gezien in sommige tradities), maar wel in overdrachtelijke zin, en hebben bovendien een grote symbolische betekenis in de verschillende tradities van aanbedding van Christus.

Eternal Source

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl

Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

Via de website is het album tevens verkrijgbaar in digitaal formaat, als: FLAC 96kHz/24-bit

DAGBLAD VAN HET NOORDEN

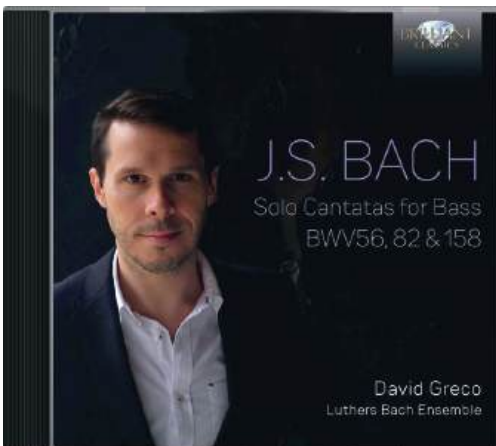
Luthers Bach Ensemble, Robert Kuizenga: *Eternal source*

★★★★☆

Het Luthers Bach Ensemble uit Groningen heeft een cd gemaakt waarop zanger Robert Kuizenga de hoofdrol vervult. De countertenor noemt het album in het tekstboekje 'een ode aan mijn jongenskoor-tijd met Bouwe Dijkstra'. Hij is namelijk muzikaal opgegroeid in het Roder Jongenskoor. *Eternal source* bevat een gevarieerde en kleurrijke verzameling barokmuziek (Handel, Purcell, Bach, Byrd, Telemann, Vivaldi), met fraaie bijdragen van drie LBE-musici: Bruno Fernandes (trompet), Mike Fentross (luit) en artistiek leider Tymen Jan Bronda (spinet en orgel). Het is toch vooral Kuizenga's prachtige stem die de aandacht trekt. Mannelijke altén willen nog wel eens hard en scherp klinken, maar bij Kuizenga tref je louter soepele zachtheid aan: een zekere breekbaarheid, die de schijn van imperfectie suggereert. Juist de kwetsbaarheid vormt Kuizenga's grote kracht waarmee hij je recht in de ziel treft. Geweldig zanger, prachtig album.

JOB VAN SCHAİK

Drie solocantates van Bach

'De muziek van Bach past David Greco als een handschoen. Zijn stem, warm en diep, is ideaal voor de Christuspartijen in Bachs passies. Die diepte komt hier met name tot uiting in de aria 'Schlummert ein, ihr matten Augen' uit cantate (BWV 82) en wordt nog versterkt door het Schnitgerorgel. Dat heeft hier dan wel niet echt een solopartij maar het voegt als continuo-instrument een belangrijke kleur toe aan het klein bezette ensemble' (Marcel Bijlo in *Klassieke Zaken*)

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

Via de website is het album tevens verkrijgbaar in digitaal formaat, als: FLAC 96kHz/24-bit

Komende concerten

Rachel Podger & Erik Bosgraaf

vrijdag 28 februari 2025

zaterdag 1 maart 2025

zondag 2 maart 2025

20:15 SPOT Oosterpoort Groningen

20:00 Kruiskerk Burgum

16:00 Martinikerkerk Doesburg

programma

De koningin van de barokviool en een van de beste blokfluitisten ter wereld. Een muzikale dialoog tussen de koningin van de barokviool (Rachel Podger) en een van de beste en avontuurlijkste blokfluitisten ter wereld (Erik Bosgraaf), begeleid door een geweldig barokorkest. Dat kan niet anders dan een geweldige avond voor de liefhebbers van oude muziek worden.

Met onder meer:

J.S. Bach, Vioolconcert in a, (BWV 1041)

J.S. Bach, Dubbelconcert voor viool en hobo in c, (BWV 1060)

uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (barokorkest) o.l.v. Rachel Podger (viool)

Erik Bosgraaf (blokfluit)

Johannes-Passion (semi-scenisch)

donderdag 20 maart 2025

vrijdag 21 maart 2025

zaterdag 22 maart 2025

zondag 23 maart 2025

zaterdag 29 maart 2025

19:30 Koepelkerk Smilde

19:30 Martinikerk Sneek

19:30 Akerk Groningen

15:00 Martinikerkerk Doesburg

19:30 Driestwegkerk Nunspeet

programma

J.S. Bach, Johannes-Passion (BWV 245) in semi-scenische setting

uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda
Elsina Jansen (regie), Nils Giebelhausen (Evangelist), Joris van Baar (Christus),
Kristen Witmer (sopraan), David van Laar (altus), William Knight (tenor),
Drew Santini (bas)

Maria Vespers

donderdag 16 oktober 2025

vrijdag 17 oktober 2025

zaterdag 18 oktober 2025

zondag 19 oktober 2025

n.t.b.

19:30 Grote Kerk Zwolle

19:30 Grote of Martinikerkerk Doesburg

15:00 Martinikerkerk Groningen (*Schnitgerfestival*)

programma

C. Monteverdi, Maria Vespers

uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda

Wij zoeken Vrienden en Gulle Gevers

Uw steun voor langere tijd is onmisbaar. Willen wij op langere termijn de bewezen kwaliteit behouden en daarnaast die prachtige programma's kunnen uitvoeren, dan kunnen wij dat niet alleen. Is dit wat voor u? Stuur dan een email naar **secretaris.lbe@gmail.com** en wij handelen graag de zakelijke kant voor u af.

U bent al **Vriend** van het LBE vanaf €50 per jaar; u krijgt dan korting op twee kaarten per concert, gereserveerde 2e rang plaatsen, persoonlijk ontvangst bij de concerten, een gratis pauzedrankje en programmaboekje. Daarnaast ontvangt u regelmatig een nieuwsbrief en bent u als eerste op de hoogte van aanstaande concerten en ander nieuws over het LBE.

Wordt u **Gulle Gever**? Dat kan vanaf €250,00 per jaar voor een periode van minimaal 5 jaar. U ontvangt 1e rang vrijkaarten (aantal is afhankelijk van uw jaarlijkse bijdrage), korting op kaarten, gereserveerde 1e rang plaatsen, persoonlijk ontvangst bij de concerten, een gratis pauzedrankje en programmaboekje.

Daarnaast ontvangt ook u regelmatig een nieuwsbrief en bent u als eerste op de hoogte van aanstaande concerten en ander nieuws over het LBE.

Jaarlijkse bijdrage

€250

€500

€1000

Vrijkaarten

2 per jaar

6 per jaar

2 per concertreeks

Een periodieke gift leidt tot een groter belastingvoordeel dan een eenmalige gift. Als u minimaal vijf jaar jaarlijks een periodieke gift geeft, is de niet-aftekbare drempel niet van toepassing en geldt zelfs geen maximum aan uw aftrekbare gift. (Deze gelden wel voor een eenmalige gift.)

U hebt een simpele overeenkomst nodig om beroep te kunnen doen op de belastingvoordelen van een periodieke gift.

WORD VRIEND VAN HET LBE EN SCAN DEZE QR CODE!

Wij zoeken Enthousiaste kok(s)

Het floormanagement van het LBE vraagt:

Enthousiaste kok(s)

Om het kookteam te komen versterken.

Wat houdt het in:

- Er wordt door meerdere koks om de beurt gekookt voor de musici en de mensen van het floormanagement;
- De grootte van de groep varieert ongeveer van 12 tot 35 personen;
- Een enkele keer wordt er ook voor het koor gekookt, maar dan door twee koks;
- Servies, bestek en inductiekookplaten zijn aanwezig, pannen in eigen bezit of worden uitgewisseld;
- Per kerk of locatie blijft het een uitdaging hoe daar te kunnen koken of opwarmen.

Informatie daarover is reeds verzameld;

- Voor een concertreeks wordt binnen het kookteam overlegd wie er kan en wat er wordt gekookt, natuurlijk afhankelijk van ieders mogelijkheden;
- Naast eigen vervoer, kan er ook een beroep worden gedaan op vervoer anderszins;
- Onkosten van zowel het eten als de benzine kunnen worden ingediend.

Wij bieden:

- Een gezellig team;
- Uitdaging om het met elkaar maar weer te fixen;
- Hulp en inspiratie waar nodig;
- Zeer dankbare eters;
- En..... een gratis concert.

Wie meldt zich?

Verdere informatie te verkrijgen en/of aanmelden bij de coördinator van het kookteam: Hilde Mollema 06 48116281 of Titia Patberg 06 11148862 (coördinatie floormanagement).

KERST AAN DE HADDINGE

"THERE WERE SHEPHERDS
ABIDING IN THE FIELD"

Kinderkerstfeest 24 december - aanvang 15:30 uur

Kerstnachtdienst 24 december - aanvang 19:30 uur

Messiah - George Frideric Handel

Entree vrij (collecte)

www.elgg.nl

.....
Kerstochtend 25 december - aanvang 10:00 uur

feestelijke Kerstdienst met de cantorij

.....
Kerstsamenzang 26 december - aanvang 12:00 uur

bekende kerstliederen voor jong & oud m.m.v. Judith Pranger (sopraan)

OUDEJAARSCONCERT

VAN PURCELL TOT DUPARC

**TYMEN JAN
BRONDA**
(KLAVIEREN)

**OLIVIER
KEMLER**
(TENOR)

LUTHERSE KERK GRONINGEN
31 DECEMBER 13:00

WWW.BINNENSTADSKERKEN.NL

Colofon

Floormanagers: Titia Patberg (coördinatie), Annelies Berends, Geetje Hoorntje, Hester de Ruiter, Hilde Mollema, Ite Harm Meerveld, Janneke Luttje, Janneke Pennink, Jikke Barwegen, Rika Bos, Roelie Karsijns
Coördinatie kassa: Bernard van Reemst
Fotografie: Dasha Vinogradova
Geluidsopnames: Jan Willem van Willigen
Tekst inleiding: Marlite Halbertsma
Afbeelding voorkant: Geboorte van Christus, Geertgen tot Sint Jans (toeschrijving) - ca. 1490
Redactie: Catrien de Boer
Ontwerp: Guus van Nunen - gemakpc.nl

Voor meer informatie en het laatste nieuws, kijk op onze website www.luthersbachensemble.nl

.....

Het LBE is te vinden op sociale media

Stichting LUTHERS BACH ENSEMBLE te Groningen
Postadres p/a Haddingestraat 19a 9711 KB GRONINGEN
e-mailadres info@luthersbachensemble.nl
IBAN NL70INGB0002878593 / BIC INGBNL2A
t.n.v. stichting Luthers Bach Ensemble Groningen
Kamer van Koophandel 02096248 ANBI nr. 65004

Wilt u zich aanmelden voor de nieuwsbrief? Scan deze QR-code:
U kunt ook een email sturen naar: secretaris.lbe@gmail.com.

.....

Management

Artistic Director (artistiek leider)
Tymen Jan Bronda
info@luthersbachensemble.nl
06 27035682

Managing Director (zakelijk leider)
Erik Verbeek
zakelijkleider@luthersbachensemble.nl

Impresario
Luigi Alfredo Orsini
klassiek@tripletagency.nl
06 22931242

Producer: Titia Patberg
Fundraiser: Wilma Seijbel
PR: Monique van Amerongen

Bestuur

Leendert Klaassen (voorzitter)
Broer Miedema (penningmeester)
Jikke Barwegen (secretaris)
Titia Siekmans (algemeen bestuurslid)
Heiko Kuipers (algemeen bestuurslid)

Raad van toezicht

Jan Willem van Willigen
Karel Knoll
Jan Hendrik Kuiper

Choir Manager LBE: Suzanne de Vries
Choir Manager LBA: Annie-Evie Beukema
Inspicient: Ite-Harm Meerveld
Podium: Oege Mollema (coördinatie)

RACHEL PODGER MEETS ERIK BOSGRAAF

LUTHERS BACH ENSEMBLE

barokorkest Luthers Bach Ensemble o.l.v. Rachel Podger | Erik Bosgraaf (blokfluit)

GRONINGEN

VR 28 feb 20:15

SPOT Oosterpoort

BURGUM

ZA 1 mrt 20:00

Kruiskerk

DOESBURG

ZO 2 mrt 16:00

Martinikerk

kaarten aan de deur of via www.luthersbachensemble.nl

LDF

Stadsraad Groningen

31 BEBINGE MAZEWINKEL

SPOT

DE GROTE MARTINIKERK

